

DELHI PUBLIC SCHOOL, GANDHINAGAR

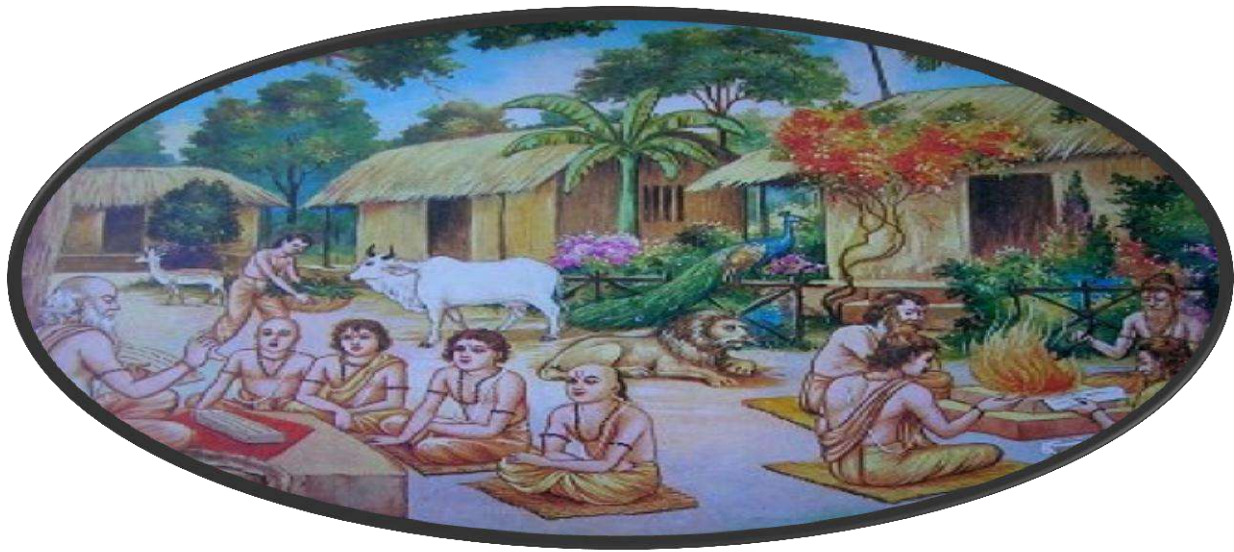
SESSION: 2022-23

SUBJECT: SANSKRIT

CLASS: V

Term 1 & 2

- * ART INTEGRATED LEARNING (AIL) TERMS I & 2.**
- * SUBJECT ENRICHMENT ACTIVITY(SEA) TERMS I & 2.**
- * SDG GOALS TERMS I & 2.**
- * CHAPTER WISE CBE QUESTION BANK.**
- * WORKSHEET TERMS I & 2.**
- * REVISION OF PT-1 & H.Y**
- * REVISION OF PT-2 & A.E**

CLASS V TERM – 1

ART INTEGRATED LEARNING

TERM - I

AIL-1

छात्राः स्वपरिवार जनानां नाम्नः लेखनं वर्णविच्छेदं च करिष्यन्ति।
(छात्र स्वपरिवार के सभ्यो का नामलेखन एवं वर्णविच्छेद करेंगे।)

TERM – II

AIL-2

चित्रं द्रष्टवा मञ्जूषातः पदानि च प्रयुज्य पञ्च वाक्यानि रचयत।
(चित्र को देखकर और मंजूषा से शब्दों का प्रयोग करके पाँच वाक्य बनाइए।)

जन्तुशाला	गजः	चित्रोष्ट्रौ	वानरः	मीनाः
खगाः	बालकाः	वृक्षाः	पञ्जरम्	

Sustainable Development Goals (SDG)

TERM - I

SDG-1

बहुभाषि – चित्रपदकोशः

*छात्राणां विविधेषु गणेषु विभाजनं करणीयम् । तेभ्यः विविधाः वर्गाः दातव्याः यथा शाकानि, फलानि, व्यवसायः, विद्यालयः, गृहवस्तूनि, पशवः, खगाः इत्यादयः। छात्राः स्ववर्गस्य चित्राणि एकत्रीकृत्य स्फोरकपत्रे स्थापयिष्यन्ति संस्कृत-आङ्गल-हिन्दी भाषासु च नामलेखनं करिष्यन्ति।

(छात्रो को अलग – अलग समूह मे विभाजित कर के उनको विभिन्न वर्ग दिए जाएँगे जैसे...सब्जियाँ, फल, व्यवसाय, विद्यालय, गृहौपयोगी वस्तु, पशु, पक्षी आदि। छात्र अपने वर्ग के चित्रो को चार्ट-पेपर पर लगाएंगे और संस्कृत- अँग्रेजी-हिन्दी आदि भाषाओ मे नाम लेखन करेंगे।)

पशवः – पशु - Animals

वानरः
वानर
Monkey

गजः
हाथी
Elephant

सिंहः
सिंह/शेर
Lion

व्याघ्रः
बाघ
Tiger

TERM - II

SDG - 2

संस्कृत संभाषणम्

छात्राणां गणविभाजनम् कृत्वा परस्पर संवादः।

(छात्रो का समूह बनाकर परस्पर संस्कृतभाषा मे संवाद)

प्रश्नोत्तराणि

प्रश्नवाचकाः

शीला - लते ! त्वं किं करोषि ?

लता - अहं पाठं पठामि । त्वम् ?

शीला - अहम् अन्यत्र गच्छामि ।

लता - कुत्र गच्छसि ?

शीला - विपणिं गच्छामि ।

लता - कदा ?

शीला - इदानीम् एव ।

लता - किमर्थम् ?

शीला - वस्तूनि आवश्यकानि । अतः गच्छामि ।

लता - वस्तूनि कुतः आनयसि ?

शीला - विपणिमध्ये केशवलाल-आपणतः आनयामि ।

लता - मम अपि वस्तूनि आवश्यकानि । अहमपि आपणम् आगच्छामि ।

कञ्चित् कालम् अत्र उपविशतु । पश्चात् गच्छावः ।

शीला - तथैव भवतु ।

CHAPTER WISE CBE QUESTION BANK.

पाठ १ वर्णमाला

१ वर्णमालायाः आधारेण रिक्तस्थानानि पूरयत ।

अ	_____	इ	_____	उ	_____
ऋ	_____	ॠ	_____	ऐ	_____
ओ	_____				
क	ख	_____	_____	ङ	
_____	छ	_____	झ	ञ	
ट	_____	ड	_____	ण	
_____	थ	_____	द	_____	
प	_____	ब	_____	म	
_____	र	_____	ल	_____	
श	_____	स	_____		

पाठ २ संयुक्तव्यञ्जनानि

(१) वर्णविच्छेदं कुरुत । (योग्य विकल्प पसंद कीजिए)

१ राष्ट्रम् -

(क) र् + आ + ष् + ट् + र् + अ + म्

(ख) र् + अ + श + ट् + र् + अ + म्

(ग) र + आ + ष + ट + र + म्

(घ) र् + आ + ष् + ट् + र् + अ

२ चाणक्यः -

(क) च् + ण् + अ + क् + य् + अ + :

(ख) च् + आ + ण् + अ + क् + अ + :

(ग) च् + आ + ण् + अ + क् + य् + अ + :

(घ) च् + आ + ण् + क् + य् + अ + :

(२) वर्णसंयोजनं कुरुत । (वर्णसंयोजन कीजिए)

७ क् + उ + ज् + च् + इ + क् + आ - _____

८ छ + आ + त् + र् + अ + : - _____

(३) उदाहरणानुसारं स्वरान् व्यञ्जनानि च पृथक्कुरुत ।

(उदाहरण अनुसार स्वर और व्यंजन को अलग कीजिए)

शब्दः	स्वराः	व्यञ्जनानि
विद्यालयः	इ, आ, अ	व्, द्, य्, ल्, ह
ऐश्वर्या		
काकः		
जानकी		
ईश्वरः		

पाठ – ३ - पुंलिङ्ग – शब्दाः

- १ अधोलिखितान् शब्दान् लिङ्गानुसारेण पृथक्कुरुत ।
(निम्नलिखित शब्दो को लिङ्ग के आधार पर विभाजित कीजिए)

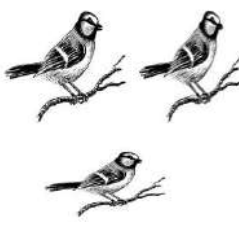

पाठशाला, सिंहः, नासिका, नेत्रम्, मित्रम्, दिवसः, पुष्पम्, गायिका, छात्रः

पुंलिङ्गम्	स्त्रीलिङ्गम्	नपुंसकलिङ्गम्

- २ वचनानुसारं रिक्तस्थानानि पूरयत।
(निम्नलिखित शब्दो को वचन के आधार पर विभाजित कीजिए)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
लेखकः	लेखकौ	लेखकाः
	शिक्षकौ	
बालकः		

- ३ अधोदत्तानि चित्राणि दृष्ट्वा संस्कृतभाषायां तेषां नामानि लिखत ।
(नीचे दिए गए चित्रों को देखकर संस्कृत भाषा में उनके नाम लिखिए ।)

पाठ – ४ - स्त्रीलिङ्ग – शब्दाः

- १ अधोलिखितान् शब्दान् वचनानुसारेण पृथक्कुरुत ।
(निम्नलिखित शब्दो को वचन के आधार पर विभाजित कीजिए)

मक्षिके , पाठशाला, पाञ्चालिके , नासिका, जवनिके, सरिताः,
गायिके, अम्बाः, महिला, परीक्षा, नासिकाः, लते, मुद्रिकाः, गायिका, बालिकाः

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्

- २ वचनानुसारं रिक्तस्थानानि पूरयत।
(वचनों के अनुसार रिक्त स्थान भरिए।)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
पत्रिका	पत्रिके	पत्रिकाः
	मरीचिके	
अवकारिका		
		द्राक्षाः
बालिका		

पाठ – ५ - नपुंसकलिङ्ग-शब्दाः

- १ अधोलिखितान् शब्दान् वचनानुसारेण पृथक्कुरुत ।
(निम्नलिखित शब्दो को वचन के आधार पर विभाजित कीजिए)

नीडानि , पत्रे , आम्राणि , नाणके , पर्णानि, पुस्तकम्,
फलानि, वनम् , फले , कमले , कन्दुकम् , आम्राणि, छत्रम् , क्रीडनके , वायुयानम्

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्

- २ वचनानुसारं रिक्तस्थानानि पूरयत।
(वचनों के अनुसार रिक्त स्थान भरिए।)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
वनम्		
	नाणके	
करवस्त्रम्		
		भवनानि
नवनीतम्		

पाठ – ६ – सर्वनाम

- १ सर्वनाम्नः योग्यपदैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(सर्वनाम के योग्य पद से रिक्त स्थान भरिए।)

एकवचनम्	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
तद् (पु.)	सः	तौ	ते
तद् (स्त्री.)			
अस्मद्			
एतद् (नपुं.)			
युष्मद्			

- २ वचनानुसारं रिक्तस्थानानि पूरयत।
(वचनों के अनुसार रिक्त स्थान भरिए।)

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
एषः		
		एतानि
एषा		
	आवाम्	
कः ?		

पाठ - ७ - धातुपरिचयः (क्रिया)

- शुद्धं विकल्पं (✓) चिह्नेन चिह्नीकुरुत।
- शुद्ध विकल्प पर (✓) चिह्न लगाइए।

(क) नम्

पढना

हँसना

नमस्कार करना

(ख) खाद्

कूदना

खेलना

खाना

(ग) क्रीड्

लिखना

खेलना

कूदना

(घ) कूर्द्

खाना

खेलना

पढना

(ङ) पा - पिब्

हँसना

लिखना

पीना

पाठ - ८ - छात्रः पठति । (लट् लकारः, प्रथमः पुरुषः, एकवचनम्)

१ निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितसर्वनामपदैः पूरयत ।
(उचित सर्वनाम से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

१ ----- बालिका । (सः / सा / तत्)

२ ----- पत्रम् । (तत् / तौ / तानि)

३ ----- बालकाः । (तौ / ते / तत्)

२ उदाहरणानुसारं प्रश्ननिर्माणं कुरुत।
(उदाहरण के अनुसार प्रश्न बनाइए।)

{कः/का/किम्}

(क) तत् फलम् अस्ति।

_____ फलम् अस्ति?

(ख) एषा वदति।

_____ वदति?

(ग) एषः विद्यालयः अस्ति।

एषः _____ अस्ति?

पाठ - ९ - छात्रौ पठतः ।

(लट् लकारः, प्रथमः पुरुषः, द्विवचनम्)

१ अधोलिखितानि वाक्यानि द्विवचने परिवर्तय।
(अधोलिखित वाक्यों को द्विवचन में परिवर्तित कीजिए।)

सः सिंहः गर्जति।

तौ सिंहौ गर्जतः।

(क) तत् फलम् अस्ति।

(ख) एषा वदति।

(ग) एषः विद्यालयः अस्ति।

(घ) एषा मापिका अस्ति।

(ङ) सः युवकः हसति।

(च) एषा छात्रा अस्ति।

पाठ – १० – छात्राः पठन्ति ।

(लट् लकारः, प्रथमः पुरुषः, बहुवचनम्)

१ अधोलिखितानां शब्दानाम् एकवचने द्विवचने बहुवचने वा वर्गीकरणं कुरुत ।
(अधोलिखित शब्दों का एकवचन, द्विवचन, बहुवचन में वर्गीकरण कीजिए ।)

नाणकानि, पुस्तके , महिलाः, अश्वः , गजौ , वनम् , अवकरिके,
मरीचिकाः, सिंहः, कूर्चौ, देवः, पत्राणि, व्यजनम् , बालिकाः

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्

२ अधोलिखितानां शब्दानां पुल्लिङ्गे स्त्रीलिङ्गे नपुंसकलिङ्गे वा वर्गीकरणं कुरुत ।

(अधोलिखित शब्दों का पुल्लिङ्ग, स्त्रीलिङ्ग, नपुंसकलिङ्ग में वर्गीकरण कीजिए।)

गजौ ,यन्त्राणि , शाकम् , सूचिकाः ,नासिका ,व्यजनानि, पर्वताः, तालाः,कलिका, भल्लूकौ, पर्णम् ,चटकाः,बालिकाः,चक्राणि, नगरे		
पुल्लिङ्गम्	स्त्रीलिङ्गम्	नपुंसकलिङ्गम्

पाठ – ११ – त्वं रक्षकः। अहं छात्रः।

(लट् लकारः, मध्यमः/उत्तमः पुरुषः,एकवचनम्)

१ उदाहरणानुसारं वाक्यं रचयत।
(उदाहरण के अनुसार वाक्य बनाइए।)

उदाहरणम्

सः छात्रः अस्ति।

अहं छात्रः अस्मि।

त्वं छात्रः असि।

सा महिला अस्ति।

अहं महिला अस्मि।

त्वं महिला असि।

(क) एषः गायकः अस्ति।

(ख) सा अम्बा अस्ति।

(ग) का परिचारिका अस्ति?

(घ) सः सैनिकः अस्ति।

२ निर्देशानुसारं वाक्यानां पुरुषं परिवर्त्य पुनः लिखत।
(वाक्यों के पुरुष बदलकर पुनः लिखिए।)

उदाहरणम्

सः आगच्छति	(उत्तमः पुरुषः)	अहं आगच्छामि।
अहं स्वीकरोमि।	(प्रथमः पुरुषः)	सः स्वीकरोति।

(क) पूजा खादति।	(मध्यमः पुरुषः)
(ख) अहं गायामि।	(प्रथमः पुरुषः)
(ग) जनकः यच्छति।	(मध्यमः पुरुषः)
(घ) अहं लिखामि।	(प्रथमः पुरुषः)

पाठ – १२ – युवां नायकौ। आवां गायकौ।

(लट् लकारः, मध्यमः/उत्तमः पुरुषः, द्विवचनम्)

१ उदाहरणानुसारं वाक्यं रचयत।
(उदाहरण के अनुसार वाक्य बनाइए।)

उदाहरणम्

तौ छात्रौ स्तः।	आवां छात्रौ स्वः।	युवां छात्रौ स्थः।
ते महिले स्तः।	आवां महिले स्वः।	युवां महिले स्थः।

(ङ) एतौ नायकौ स्तः।
(च) ते नायिके स्तः।
(छ) के परिचारिके स्तः?
(ज) तौ सैनिकौ स्तः।

२ निर्देशानुसारं वाक्यानां पुरुषं परिवर्त्य पुनः लिखत।
(वाक्यों के पुरुष बदलकर पुनः लिखिए।)

उदाहरणम्

तौ आगच्छतः।	(उत्तमः पुरुषः)	आवां आगच्छावः।
आवां स्वीकुर्वः।	(प्रथमः पुरुषः)	तौ स्वीकुरुतः।

(ङ) पूजे खादतः।	(मध्यमः पुरुषः)
(च) आवां गायामः।	(प्रथमः पुरुषः)
(छ) जनकौ यच्छतः।	(मध्यमः पुरुषः)
(ज) आवां लिखामः।	(प्रथमः पुरुषः)

पाठ – १३ – वयं भारतीयाः।

(लट् लकारः, मध्यमः/उत्तमः पुरुषः, बहुवचनम्)

१ उदाहरणानुसारं वाक्यं रचयत।
(उदाहरण के अनुसार वाक्य बनाइए।)

उदाहरणम्

ते छात्राः सन्ति।

वयं छात्राः स्मः।

यूयं छात्राः स्था।

ताः महिलाः सन्ति।

वयं महिलाः स्मः।

यूयं महिलाः स्था।

(झ) एते नायकाः सन्ति।

(ञ) ते नायिकाः सन्ति।

(ट) काः परिचारिकाः सन्ति?

(ठ) ते सैनिकाः सन्ति।

२ निर्देशानुसारं वाक्यानां पुरुषं परिवर्त्य पुनः लिखत।
(वाक्यों के पुरुष बदलकर पुनः लिखिए।)

उदाहरणम्

ते आगच्छन्ति।

(उत्तमः पुरुषः)

वयं आगच्छामः।

वयं स्वीकुर्मः।

(प्रथमः पुरुषः)

ते स्वीकुर्वन्ति।

(झ) पूजाः खादन्ति।

(मध्यमः पुरुषः)

(ञ) वयं लिखामः।

(प्रथमः पुरुषः)

(ट) जनकाः यच्छन्ति।

(मध्यमः पुरुषः)

(ठ) वयं पठामः।

(प्रथमः पुरुषः)

पाठ – १४ – संस्कृते प्रवेशः।

(सङ्ख्या)(Number)

१ सङ्ख्यापदानां संस्कृताङ्कैः रिक्तस्थानानि पूरयत।
(संख्यापदों के संस्कृत अङ्क से रिक्त स्थान भरिए।)

- (क) _____ नायकौ स्तः। (2)
- (ख) _____ नायिकाः सन्ति। (4)
- (ग) _____ परिचारिका अस्ति। (1)
- (घ) _____ सैनिकाः सन्ति। (5)
- (ङ) _____ छात्रः अस्ति। (1)

Competency-Based Education

TERM - I

Worksheet – 1

- यथानिर्दिष्टं वर्णान् पृथक्कुरुत ।
- वर्णों को निर्देश अनुसार अलग कीजिए ।

ट्, घ्, स्, ल्, इ, ई, ऊ, ङ्, अ, प्, आ, म्, इ, ऋ, य्, ष्, ख्, ण्, ब्, र्, ह्

स्वराः	अन्तःस्थाः	ऊष्माणः	कवर्गः	टवर्गः	पवर्गः

TERM- II

Worksheet – 2

निर्देशानुसारं वाक्यानां पुरुषं परिवर्त्य पुनः लिखत।
(वाक्यों के पुरुष बदलकर पुनः लिखिए।)

(ड) महिलाः खादन्ति।	(मध्यमः पुरुषः)
(ढ) वयं गायामः।	(प्रथमः पुरुषः)
(ण) जनकाः यच्छन्ति।	(मध्यमः पुरुषः)
(त) वयं पठामः।	(प्रथमः पुरुषः)
(थ) यूयं हसथ।	(प्रथमः पुरुषः)
(द) बालिकाः पठन्ति।	(उत्तमः पुरुषः)
(ध) शिक्षिकाः पाठयन्ति।	(उत्तमः पुरुषः)
(न) मालाकाराः सिञ्चन्ति।	(उत्तमः पुरुषः)

Revision
Periodic Test – 1
MOCK PAPER

प्रश्न - १ वर्णान् निर्देशानुसारं पृथक्कुरुत ।
(वर्णों को निर्देशानुसारं अलग कीजिए ।)

अ, ष, इ, ण्, उ, थ्, ड्, स्, ध्, ह्			
स्वराः	ट-वर्ग	त-वर्ग	ऊष्म

प्रश्न - २ रिक्तस्थानानि पूरयत
(रिक्त स्थान भरिए।)

- १ वर्णमालायां व्यञ्जनानि भवन्ति । (25, 31, 33)
- २ वर्णमालायां स्वराः भवन्ति । (13,12,11)
- ३ चवर्गस्य वर्णः अस्ति । (ठ्, ग्, झ्)
- ४ 'ल्' वर्णः अस्ति । (अयोगवाहः, अन्तःस्थः)
- ५ विसर्गः (:) अस्ति । (अयोगवाह, ऊष्म)

प्रश्न -३ अधोलिखितानां शब्दानां वर्णविच्छेदं कुरुत ।
(वर्ण विच्छेद कीजिए)

- १ नायकः = + + + + + + :
- २ चमसः = + + + + + + :

३ आसन्दः = + + + + + + :

४ महिला = + + + + +

५ दीपकः = + + + + + + :

प्रश्न- ४ अधोलिखितानां शब्दानां वर्णसंयोजनं कुरुत ।
(वर्णसंयोजन कीजिए)

१ प् + अ + र् + व् + अ + त् + अ + : = _____

२ त् + आ + ल् + अ + : = _____

३ द् + ए + श् + अ + : = _____

४ न् + इ + र् + झ् + अ + र् + अ + : = _____

५ प् + इ + ज् + ज् + अ + : = _____

Revision
Half yearly Examination

MOCK PAPER

प्रश्न - १

अधोलिखितशब्दानां वर्णविच्छेदे रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(वर्णविच्छेद में रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

१ तक्षकः = त् + ---- + क् + ---- + अ + क् + अ + :

२ सूर्यः = ----- + ऊ + र + ----- + अ + :

३ छत्रम् = छ् + अ + त् + ----- + अ + -----

४ कन्दुकम् = क् + अ + न् + ----- + उ + ----- + म्

५ अम्बा = ----- + म् + ----- + आ

प्रश्न - २

अधोलिखितशब्दानां वर्णसंयोजनं कुरुत ।
(वर्णसंयोजन कीजिए ।)

१) क् + अ + म् + अ + ल् + अ + म् -----

२) प् + अ + त् + र् + अ + म् -----

३) प् + अ + र् + व् + अ + त् + अ + : -----

४) च् + अ + म् + अ + स् + अ + : -----

५) अ + न् + अ + ल् + अ + : -----

प्रश्न - ३

अधोलिखितशब्दानां हिन्दीभाषायां अर्थ लिखत ।
(निम्नलिखित शब्दों के हिन्दी अर्थ लिखिए ।)

- १) बिडाल: -
- २) जवनिके -
- ३) गजौ -
- ४) दर्पण: -
- ५) आपणिक: -

प्रश्न - ४

अधोलिखितशब्दानां संस्कृतभाषायां अर्थ लिखत ।
(निम्नलिखित शब्दों के संस्कृत अर्थ लिखिए)

- १) दो सिंह -
- २) अनेक सिक्के-
- ३) एक चाबी -
- ४) अनेक अलमारियाँ -
- ५) अनार -

प्रश्न - ५

निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितपदैः पूरयत ।
(उचित पद से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
१	गजः	-----	गजाः
२	-----	मापिके	मापिकाः
३	मरीचिका	मरीचिके	-----
४	क्रीडकः	-----	क्रीडकाः
५	वनम्	वने	-----

प्रश्न - ६

अधोलिखितानां शब्दानाम् एकवचने द्विवचने बहुवचने वा वर्गीकरणं कुरुत।
(अधोलिखित शब्दों का एकवचन, द्विवचन, बहुवचन में वर्गीकरण कीजिए।)

पत्रिकाः, पुस्तकानि, मापिका, वानरः, पयोहिमम्, चित्रे, गायकाः, जवनिके,
पर्वताः, कागदम्

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्

प्रश्न - ७

अधोलिखितानां शब्दानाम् पुल्लिङ्गे स्त्रीलिङ्गे नपुंसकलिङ्गे वा वर्गीकरणं कुरुत।
(अधोलिखित शब्दों का पुल्लिङ्ग स्त्रीलिङ्ग नपुंसकलिङ्ग में वर्गीकरण कीजिए।)

पुस्तकानि, तालौ, देशः, गर्दभाः, पादुके, वाटिका, चित्रकः, नाणकानि,
पयोहिमम्, करवस्त्रे

पुल्लिङ्गम्	स्त्रीलिङ्गम्	नपुंसकलिङ्गम्

प्रश्न - १०

अधोदत्तानि चित्राणि दृष्ट्वा संस्कृतभाषायां अर्थं लिखत ।
(नीचे दिए गए चित्रों को देखकर संस्कृत भाषा में अर्थ लिखिए ।)

१

२

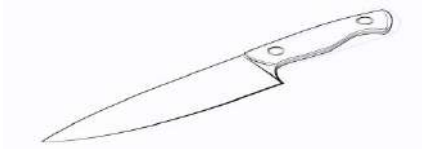
३

४

५

Revision
Periodic Test –II
MOCK PAPER

प्र - १

उचितैः पदैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(उचित पद से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

१	----- आम्राणि सन्ति ।	(तत् / एतानि / सः)
२	बालिकाः ----- ।	(नृत्यति / नृत्यतः / नृत्यन्ति)
३	वानरः ----- ।	(कूर्दति / कूर्दतः / कूर्दन्ति)
४	----- तत्र गच्छति ।	(त्वम् / अहम् / बालकः)
५	त्वं फलं ----- ।	(खादासि / खादतः / खादन्ति)

प्र - २

निर्देशानुसारं वाक्यानां वचनपरिवर्तनं कुरुत ।
(निर्देशानुसारं वाक्य का वचनपरिवर्तन कीजिए ।)

१	सः छात्रः पठति ।	(बहुवचनम्)
२	सैनिकः रक्षति ।	(द्विवचनम्)
३	बालकः लिखति ।	(बहुवचनम्)
४	बालिका हसति ।	(द्विवचनम्)
५	छात्रौ पततः ।	(बहुवचनम्)

प्र - ३

रेखाङ्कितपदानि शुद्धं कृत्वा वाक्यानि पुनः लिखत ।
(रेखाङ्कित पद को शुद्ध करके वाक्य पुनः लिखिए ।)

१ अहं लिखति ।

२ त्वं पठतः ।

३ सिंहः चलतः ।

४ मूषकाः तत्र धावति ।

५ मम पुस्तकं कुत्र सन्ति ?

प्र - ५

अधोलिखितानां वाक्यानां प्रश्ननिर्माणं कुरुत ।
(निम्नलिखित वाक्यों को प्रश्न में परिवर्तित कीजिए ।)

१ पुत्रौ वदतः ।

(के / कौ / कः)

२ नायिकाः नृत्यन्ति ।

(के / कौ / काः)

३ पुस्तकानि तत्र सन्ति ।

(के / कानि / काः)

४ न्यायाधीशः कार्यालयं गच्छति ।

(कः / कौ / काः)

५ बालिके पठतः ।

(के / कौ / किम्)

Revision
ANNUAL EXAMINATION
MOCK PAPER

प्र - १

अधोलिखितशब्दानां वर्णसंयोजनं कुरुत ।
(वर्णसंयोजन कीजिए ।)

- १ फ् + अ + ल् + अ + म् = -----
- २ आ + म् + र् + अ + म् = -----
- ३ व् + इ + द् + ऊ + ष् + अ + क् + अ + : = -----
- ४ क् + उ + म् + आ + र् + अ + : = -----
- ५ द् + ए + व् + आ + ल् + अ + य् + अ + : = -----

प्र - २

अधोलिखितशब्दानां वर्णविच्छेदे रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(वर्णविच्छेद में रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

- १ छात्रा = ---- + आ + त् + ---- + आ
- २ तिलकम् = त् + ---- + ल् + अ + ---- + अ + म्
- ३ केशः = ---- + ए + ---- + अ + :
- ४ नृपः = ---- + ऋ + प् + ---- + :
- ५ मति = म् + ---- + त् + ----

प्र - ३

अधोलिखितानां शब्दानाम् एकवचने द्विवचने बहुवचने वा वर्गीकरणं कुरुत ।
(अधोलिखित शब्दों का एकवचन, द्विवचन, बहुवचन में वर्गीकरण कीजिए ।)

नाणकानि, पुस्तके, महिलाः, अश्वः, गजौ, वनम्, अवकरिके,
मरीचिकाः, सिंहः, कूचौ

एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्

प्र - ४

अधोलिखितानां शब्दानां पुल्लिङ्गे स्त्रीलिङ्गे नपुंसकलिङ्गे वा वर्गीकरणं कुरुत ।
(अधोलिखित शब्दों का पुल्लिङ्ग, स्त्रीलिङ्ग, नपुंसकलिङ्ग में वर्गीकरण कीजिए ।)

गजौ ,यन्त्राणि , शाकम् , सूचिकाः ,नासिका ,व्यजनानि, पर्वताः,
तालाः,कलिका, भल्लूकौ

पुल्लिङ्गम्	स्त्रीलिङ्गम्	नपुंसकलिङ्गम्

प्र - ५

निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितक्रियापदैः पूरयत ।
(उचित क्रियापद से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

- १ त्वं ----- । (नमसि / नमथः)
२ अहं ----- । (पठामः/ पठामि)
३ बालकौ ----- । (हसतः / हसन्ति)
४ ते सिंहाः ----- । (गर्जन्ति / गर्जतः)
५ सैनिकः ----- । (रक्षति / रक्षन्ति)

प्र - ६

निम्नलिखितानां वाक्यनां वचनपरिवर्तनं कुरुत ।
(निम्नलिखित वाक्यों का वचनपरिवर्तन कीजिए।)

- १ बालकः अस्ति । (बहुवचनम्)
२ बालकौ धावतः । (बहुवचनम्)
३ छात्राः वदन्ति । (एकवचनम्)
४ आवां लिखावः । (बहुवचनम्)

५ त्वं पठसि । (बहुवचनम्)

प्र - ७

निम्नलिखितवाक्यानि शुद्धं कुरुत ।
(निम्नलिखित वाक्यों को शुद्ध कीजिए।)

१ वयं लिखामि । -----

२ त्वं पठामि । -----

३ युवां पतथ । -----

४ सा नृत्यन्ति । -----

५ बलकौ गच्छति । -----

प्र - ८

उचितैः सङ्ख्यापदैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(रिक्तस्थानों को उचित सङ्ख्यापद से भरिए।)

१ तत्र ----- छात्राणि सन्ति । (चत्वारः / चत्वारि)

२ ----- शिक्षकाः लिखन्ति । (त्रयः / तिस्रः)

३ ----- बालिका गच्छति । (एकः / एका)

४ ----- छात्रौ पठतः । (द्वौ / द्वे)

५ ----- बालिकाः क्रीडन्ति । (एकः / पञ्च)

प्र - ९

अधोलिखितान् सङ्ख्यान् शब्दे लिखत ।
(संख्याओं को शब्दमें लिखिए ।)

५ - -----

३ - -----

१३ - -----

१० - -----

१७ - -----

प्र - १०

अधोलिखितानां वाक्यानां प्रश्ननिर्माणं कुरुत ।
(निम्नलिखित वाक्यों को प्रश्न में परिवर्तित कीजिए ।)

१ पत्रम् पतति । (के / किम्)

२ छात्रः पृच्छति । (कः / के)

३ पुस्तकानि सन्ति । (कानि / किम्)

४ महिलाः पचन्ति । (के / काः)

५ काकः उडुयति । (काः / कः)

॥ जयतु संस्कृतम् । जयतु भारतम् ॥

